

Uzemi filmpropagandisták a kultúrforradalom harcosai

A szocializmus győzelmes felépítése lehetetlen kultúrforradalom nélkül. Kultúrforradalmunkban jelentős helyet foglalnak el a filmek. Elmondhatjuk, hogy ezen a téren is döntő változás történt felszabadulásunk óta. A felszabadulás előtt erkölcsromboló, butító filmeket játszottak, melyben benne volt az imperializmus egész erkölcsi telensége. Ilyen filmek bizony még a felszabadulás után is nem egy filmszínházunkban nyilvánosság elé kerültek. A fordulat éve után azonban nálunk is megszületett az új magyar filmgyártás, melyek kiválták a haladó emberiség megbecsülését. Kiemelkedő filmek születtek, mint a Különös házasság, Ludas Matyi, Dérnyé, az Erkel és legújabb filmjeink egyike, a Vihar. Ezek a filmek bemutatják népünk hagyományait, szokásait, meggyűlöltetik a régi rend urait. De bemutatják fejlődő, szépülő életünket is.

Azt, hogy filmjeink ma már betöltik hivatásukat, annak köszönhetjük, hogy ezen a téren is a Szovjetunió minden segítségét megadott. Filmszínházaink, rendezőink előtt ott álltak példaképül a szovjet filmek. Mint például: Találkozás az Elbán, a Titkos megbízatás, a Nagy koncert, vagy a most bemutatásra került Szárnyaló dallamok. De nemcsak a filmek nyújtottak segítséget, hanem a Szovjetunió kiváló művészei, rendezői is, akik tapasztalataik átadásával segítettek és segítik napjainkban is fejlődő filmgyártásunkat.

Szegedi dolgozóink mind nagyobb

számmal látogatják a filmszínházainkat és ebben nagyrészt van az üzemi filmpropagandistáinknak is, akik agitációs munkájuk közben felhívják dolgozóitársaik figyelmét egyes filmek jelentőségére, a filmszínházak látogatásának fontosságára.

Németh Vincéné elvtársnő, a Szegedi Kenderfontógyár filmpropagandistája egyike azoknak, akik legeredményesebb munkát végeztek ebben az évben. Jó munkát végzett Balázs elvtárs a Késárugyárban, Iványi Piroksa a Szakértésügyi Kollégiumban, Fekete elvtárs, Telki elvtárs a Jutafonógyárban.

Azonban még sok üzemben nincsenek kultúraktivátorok, akik tudatosítanák a dolgozókkal kultúrforradalmunk jelentőségét. Egyes üzemek nem használják ki a csoportos látogatás előnyeit. Vannak azonban olyan üzemek is, ahol a filmpropagandistáink nem fordítanak kellő figyelmet a jegyek árusításánál és ez miatt nem egy esetben nem tudtak pontosan elszámolni a jegyek árával.

Filmpropagandistáink munkájának továbbjavítása fontos feladatunk. Ezt a célt szolgálja, ma délután fél tizenegy órakor a Szabadság-moziban filmpropagandistáink értekezletet is. Az értekezleten megjutalmazzuk Csongrád megyében legjobb munkát végzett filmpropagandistáinkat. Értékeljük az elmúlt év munkáját és megmutatjuk propagandistáinknak jövővi feladataikat.

Gaál Antalné

LISZASVILI: KECHOVELI

A grúz író regénye az orosz forradalmi munkásság lelkes szervezőjéről, Lado Kechoveliről szól. Kechoveli Sztálin elvtárs tanulótlarsa volt a Tifliszi személnélumban, amelyet el kellett hagynia forradalmi munkásságáért. Kechoveli korán felismerte az orosz forradalmárok igazságos harcának jelentőségét és megálta, hogy a cárizmus zsarnok rendszerét az orosz munkások milliói taszítja a legálitábi sorba. Gyermekkoriában már olyan emléken nevelődött, mint a szomszéd Zura apó meséi, amelyek felelevenítik előtte Hadzi Murat és több orosz szabadságharcos, népi hős eseményeit történelemét.

Kechovelit rajongó szeretettel vették körül Tiflisz és Baku munkásaival. Egyre bátrabban bekapcsolódik a forradalmi munkások mozgalmába, száműzésbe kerül, majd börtönbe, ám ott is kitartóan harcol a munkások ügyének igazsáért és szabadságjéréért. A börtön ablakában éri a halálos golyó, abban a pillanatban, mikor a forradalmi munkások újabb csoportját, köztük sok szűltőldehelt terelnek a cári esenádörök a börtönükbe. Erről a nagyszerű hősi életéről szól Liszasvili grúz író regénye. (Új Magyar Könyvtár.)

Járási könyvtár avatnak ma Szegeden

Csongrád megyére, az egykori nagybirtokos, dzsentri felegvár egész kultúrájára jellemző volt, amit Mórész Zsigmond 1927-ben Hódmezővásárhelyről írt: „... ez év augusztus havában egyetlen könyvet sem adtak el s ebben a városban 61 körülbelül 65.000 lélek... álltam, álltam a hódmezővásárhelyi könyvespult előtt és hallatlanul szegyletem magam.”

Ma már nem kellene Mórész Zsigmondnak szegyleknie Csongrád megye kultúrája miatt. A felszabadult, szocializmust építő nép kulturális igényei napról-napra emelkednek. Ezzel együtt nő a könyvvásárlók, a könyvtárak száma is. Tudják a megye dolgozói, hogy a könyvtárhálózat kifejlesztése harci kérdés, mert önképzésüket segíti és fejleszti. Ezért olvasták olyan büszkén Rákosi elvtárs országgyűlési beszámolójában, hogy a megyében 442 nyilvános könyvtár van.

Ezek között igen fontos szerepet töltenek be a népkönyvtárak. A 190 községi, gépállomásai, állami gazdasági és tiszteken lévő népkönyvtár állománya egy év alatt közel 20 ezerrel növekedett.

A lelkes népkönyvtárosok könyvtárak felállításával, anketókkal, olvasószobák létesítésével egyre jobban megszervezték a dolgozó parasztsággal a könyvet. November hónapban Szeged város 1031, Csanád felső 673 volt a beiralkozott olvasók száma. Itt három főkönyvtárat is létesítettek. A havi költésznés egy év alatt háromszorosára, ezere növekedett. A mintegy 5 és 10 ezer lakosú Algyőn tizenhat napos könyvtárai tanfolyamon vettek részt és segítettek a könyvtárosnak munkájában. Az úttörők is részt vesznek a könyvek terjesztésében, a kultúrtörőn minden rendezvényen felhasználják a könyv népszerűsítésére. A községben októberben 1000. novemberben már 1500 könyvet költésznészték ki.

Legkeresettebbek a magyar írók, Mórész, Jókai, Mikszáth művei és a szovjet szépirodalmi könyvek. Egyre nagyobb értékűdés nyilvánul meg a mezőgazdasági szakkönyvek iránt. Borsányon a füves vetésforgót, Mórashalmán L'szenkő munkásságát ismertető könyv forgott a leggyűbtebben. Az ültetési dolgozó parasztlak is sokat tanulnak a mezőgazdasági tárgyú könyvekből. Ott ahol a pedagógusok is bekapcsolódnak a munkába, fokozott az érdeklődés a természetismeretű könyvek iránt.

A fatusi könyvtárak még jobb működését segíti a nemrég létesült megyei és a szentesi, makói járási könyvtár. Ma újabb könyvtáratavatásra kerül sor: a szegedi járás közszéki könyvtárát új járási könyvtárral.

FŐISKOLAI HALLGATÓINK HAZAFIAS NEVELÉSE

Pártunk Központi Vezetősége júniusi ülésén Farkas elvtárs a következőket mondta: „Az ifjúság közötti pártunkra központi kérdésnek az új nemzedék szocialista szellemben való nevelését kell tekinteni. Fărădhatatlan harcot kell folytatni a burzsoáz ideológia minden maradványa, a sovínizmus, a klerikális befolyás, a pacifizmus, a cinizmus, a fegyelmezatlenség, a gondatlanság ellen és az éberség hiánya ellen...”. Az a korszak, amelyben élünk népünk új nemzedékétől helytállást, bátor kiállást követel. Csak bátor, teltre kész, minden elpuhultságtól, kényelmességtől, a nép ügye iránti közömböségtől mentes ifjúság alkalmas arra, hogy az új szocialista világ építője és védelmezője szerepét méltóan betöltsse.”

A főiskola tanárai jól tudják, hogy ezek a feladatok csak akkor valósíthatók meg, ha hallgatóinknak széleskörű, szilárd tárgyi tudást adnak a korszerű, élenjáró tudomány szellemében és jó hazafiakká is nevelik őket. Ez a kettő elválaszthatatlan egymástól. Ha az előadás és politikai nevelés elválik, akkor a hallgatók képzése formális lesz. Aki igaz hazafi, az arra törekszik, hogy jobban tanuljon, minél több tudást sajátítson el, amellyel hasznára lehet a községe. A hazafiság olyan alapvető tulajdonság, amelyből a szocialista emberlény többi vonásai fakadnak: a munkához való szocialista viszony, öntudatos, fegyelmezett magatartás, a közösség megbecsülése, fejlesztése és segítése, kemény akarat és szilárd jellem. A szocialista pártotizmus beoaltása a főiskolai hallgatókba főiskolai nevelésünk legfontosabb feladata, mert csak így tud a főiskoláról kikerülő nevelőgárda általános iskoláinkban az igaz hazafiság szellemében oktató-nevelő munkát végezni.

Ezirányú munkánkat nem hiúhatjuk a véletlenre. Hallgatóinkkal a tananyagot tárgyal alapossággal kell megismertetni, de ugyanakkor azt össze kell kötni hazánk dolgozóinak eredményeivel, pártunk és munkáosztályunk vezető szerepének tudatosításával, a világszerte folyó békeharccal és első sorban a Szovjetunió jelentőségével és szerepével. A hazafiságra nevelés egyik alapvető követelése, hogy a professzorok a párt és a DISZ együttes munkájával a jelenlegi nemzetközeli helyzetet is megismertessék, megértessék és hallgatóikat állásfoglalásra bírják. Ez azért fontos, mert még sok az olyan hallgató, aki megtanulja ugyan az ideológiát, de nem aszerint él és cselekszik.

Mindenkor tudnia kell minden előadónak, hogy az egyes órák anyagával hogyan akarják szolgálni a hazafias nevelést, vizsgálva arra, hogy nevelési célkitűzéseik szervesen kapcsolódjanak az óra anyagához, s annak szükségességre kiegészítője, érvényes része, ne toldaléka legyen, s az óráit teljessé, egészé tegye.

Az órák egyik legfontosabb feladata arra nevelni hallgatóinkat, hogy nem elég a hazáról csak beszélni, hanem mindennapi munkájukban, a tanulással kell a hazát iránti szeretetet bebizonyítani. A hallgatókat az elérhető legmagasabb teljesítésre kell nevelni, arra, hogy eredményüket állandóan javítsák. A hallgatók így megértik, hogy csak szivós munkával lehet a tanulás terén a nehézségeket leküzdeni. Erre is értik, hogy minden eredményük a hazához való viszonyuk kifejezése és fordítva: szabad hazájuk szeretele és lelkesítő őket a nehezebb feladatok elvégzésére. Bjeinszkij mondja: „ha hazádat valóban szereted, hő vágy fadad kebledben, hogy megvalósulni lásd hazádban az emberiség nagy eszméit és erődhöz mérten magad is hozzájárulj azok megvalósításához.”

A szocializmus építésének tudatos szemlélete, eredményeink feletti büszkeség, erőigél alapul a tevékeny hazaszeretlet kifejlesztésére. A tananyagban érvényesíteni kell a hazafias nevelésnek, a pro-

letár internacionalizmus eszméjének. A marxizmus fegyverével kell harcolni a klerikálizmus, a szocialdemokratizmus, a pacifizmus, a kozmopolitizmus minden megnyilvánulása ellen. Haladó hagyományaink igazolása egyes tudományágak eredményei a Szovjetunióban és nálunk, az időszerű politikai anyag felhasználása, a tudomány és honvédelmünk összefüggése, az imperializmus leplezése és meggyűlöltetése mindig szem előtt tartandó.

A hallgatókat helytállásra, keménységre, áldozatos hazaszeretetre kell nevelnünk, úgy, hogy alkalmunk nyíljék a hazaszeretlet jellemvonásainak fejlesztésére, első sorban a fegyelem megszilárdításának terén, s eredményeik fokozásán, magatartásuk javításán keresztül. Alkalmassak erre az osztályfőfi megbeszélések. A DISZ munkájának is erre kell irányulnia a hallgatók megfelelő foglalkoztatása alapján.

Veszélyes volna — mondotta Lenin elvtárs a Komszomolista Ifjúsági Szövetség III. országos kongresszusán — „ha csupán a kommunista jelszavakat kezdenénk elsajátítani. Ha ezt a veszélyt nem ismernék fel idejében, akkor azok az ifjak, akik a kommunizmus ügyén való meggyőződésük után magukat kommunistáknak fogják nevezni, csak kárba válnának a kommunizmus ügyének.” Hogy azt elkerüljük, tudatosítani kell a Szovjetunió szerepét a felszabadulásunkban, építő munkánk támogatásában, a világ béke biztosításában. Hangsúlyozni kell pártunk, munkáosztályunk és demeti eddigi eredményeinkben, meg kell szilárdítani a Szovjetunió és pártunk iránti szeretetet és bizalmat. Így nevelve hallgatóinkat olyanokká lesznek, „akik szilárdan bíznak népünk ügyének igazában, mely az új világ építésének útján felmerülő nehézségeket bátran le tudják küzdeni, mely listában van népe küldetésével és kész nagy pártunkat tűzön-vízen át követni.”

A főiskola további munkájához ad nagy segítséget a Szovjetunió XIX. pártkongresszusának anyaga. Szuszkov elvtárs kongresszusi felhívásában, a nevelés célját a következőkben határozta meg: „A kommunista nevelés célja, hogy országunk dolgozói ne féljenek a nehézségektől és akadályoktól, hogy kialakuljon bennük a munkához és a társadalmi tulajdonhoz való szocialista viszony. A langalelkű szovjet hazafiság és a proletár internacionalizmus szelleme, a kommunizmus nagy ügye iránti határtalan odaadás szelleme. A dolgozókat kommunista nevelése a legfontosabb eszköz a munka maggas termelékenységéért, a szocialista munkalegyelem megszilárdításáért, a társadalmi tulajdon megőrzéséért és fejlesztéséért, a Szovjet állam további építéséért vívott harcban.”

Különösen megszívlelendő ez eszmünk. Hozzásegít bennünk mindennapi munkánk hibáinak javításához és a szovjet példa nyomán a kommunista neveléshez.

Összinté, harcos és nyílt bírálattal fel kell fedjünk hibáinkat, amelyek főiskolai munkánk bármely területén jelentkeznek és akadályoznak fejlődésünket. Biztosítjuk a politikai oktatás színvonalának emelését. Ez előfeltétele nemcsak a szakmai színvonal emelésének, hanem a hazafias nevelésnek is. Ugy neveljük hallgatóinkat, hogy rájuk, mint jövő pedagógusokra pártunk mindenkor biztosan számíthasson. Azt akarjuk elérni, hogy befelve főiskolai tanulmányainkat, olyan nevelők legyenek, akik magukat tovább képezve, az iskolákban olyan ifjúságot neveljenek, akik megérdemelten nyerik el azt a megtisztelő címet, hogy „népünk ezereit vezetőnek, Rákosi elvtársnak az ifjúsága.”

Lerner Károly
a Pedagógiai Főiskola igazgatója

Rendkívül nagy méreteket ölt az írástudatlanság Jugoszláviában

Bukarest. A „Pod Zastavom Internacionalizma”, a jugoszláv forradalmi emigránsok Bukarestben megjelenő lapja írja:

Hivatalos titóisti adatok szerint, körülbelül egy millió írástudatlan

van jelenleg Jugoszláviában. Így például csupán Horvátországban több mint 450 ezer az analfabéta, ami azt jelenti, hogy az összlakosság nyolcad része nem tud írni és olvasni. (MTI)

Sztálin lapjának születése

Részlet Liszasvili: „Kechoveli” című könyvéből. Kechoveli a fiatal Sztálin egyik legkiválóbb harcosára és az illegális „Brdzola” (Harc) a kaukázusontúli bolsevikok első lapjának, szerkesztője volt.

Szosze Dzsugasvili — a fiatal Sztálin.

Lado másnap a legnagyobb titokban Tifliszbe utazott. Este már Vano Szfürudnál volt.

Vanonak valósággal szárnya nőtt. A kisteremtű és sovány emberke élénken sürögölődött a vállas ifjú körül és elhangozta kérdéseivel, de egyáltalán szaggatottan bár, elbeszélte neki a tífiszi eseményeket. Minden percben éimcsolyodott. Amikor végre elhallgatott, Lado szólalt meg.

— Egyetlen céllal jöttem ide: hogy Szoszóval találkozzam. Azonnal ide kell vezetned; s én még ma visszautazom.

— Lehet, hogy Szoszó maga is idejön, hogy valami megbízást adjon, de én mindenesetre elszaladok hozzá.

Lado fáradtan letelepedt a heverőre. Nem hunyta le a szemét, télt, hogy el látal aludni. De a fáradtság legyőzte és szeme lecsukódott. Megcsikordult az ajtó és Lado azonnal kinyitotta szemét. A lépések zajáról azonnal megismerte, hogy ki jött és örömeben nagyot dobbant a szíve.

— Alszol, Vano? — kérdezte a jóvecvény.

— Én nem vagyok Vano, tehát nem válaszolhatok a kérdésedre — felelte Lado.

A jóvecvény meghallva az ismerős hangot, csaknem felkelt az örömeben, de óvatosságra most sem hagyta cserben. Halkam, de észrevehetően belsei izgalommal kérdezte: — Lado?

Lado felugrott, átölelte.

— Ismét együtt vagyunk, Szoszó!

— És mindig együtt leszünk! Így, egymást kézenfogva, leültek a heverőre. Szívélyes beszélgetés erdelt meg közöttük.

— Hogy vagy, Lado? Hogy vannak az elvtársak? Remélem, hogy magaddal hozták a „Brdzola” első számát.

— Mind élünk és egészségesek vagyunk. A „Brdzola” megszületett és első sorban hozzád, szeltemi atyjához repült — felelte Lado.

— Hol van? Mutasd gyorsan! — Boesáss meg kérlel, nem jól fejezem ki magam: repülni nem tud, hiszen még tollatlan fióka, tehát hogy ez a fióka meg ne hűljön, a kabátom zsebébe rejtetem. Nézd csak meg! — és Lado elővette a „Brdzola” első számát.

— No, nézd csak! — kiáltott fel Szoszó, s amikor átvette az újságot, olyan arcot vágott, mintha a halhatatlanság vízzel telt poharat tartaná a kezében. Kitekergette az újságot, a szoba felhőnyában valósággal fényt árasztottak az oldalai. Szoszó szeme felragyogott. Szíve hangosan vert. Szoszó határtalan boldogsággal nézte a tehér lapokat, s rámosolygott minden sorra, amely megvált a szeme elől.

— Lado, gratulálok ehhez a hatalmas győzelemhez! — és Szoszó forrón megcsókolta barátját.

— Holnap az elvtársak meghozzák az újság többi számait és elárasztják vele Tifliszt. De nekünk még anyag kell és azt töled várom — mondta Lado.

— A legfontosabb az volt, hogy lelkelt lehejünk a „Brdzola”-ba, elindítsuk útján, most ezt elérjük, de ezután is megleszünk minden, hogy megismerlessük, megszeretessük a munkásokkal, segítőkfiókat megfoglalkodni és szilárdon a maga lábára állítsuk.

— Így, így, Szoszó! Sohasem huny ki a mi napunk!

Lado részletesen elmondta barátjának, hogyan szervezte meg a bakui pártbizottságot, hogyan halad előre a munka a nyomdában. Mindent megkapott Szoszótól, amire szüksége volt, s végül felállt.

Földáll Szoszó is.

Téhat, most van nyomdánk is, meg harcos illegális újságunk is — mondta mosolygva. — Még az úristen maga sem rendezte volna be jobban a világot. Egyelőre itt van minden, amit hoztam. Cikkeimet és az elvtársak cikkeiét majd elküldöm. Követelj tőlünk minden, amire szükséged van, embereket, anyagiakat, csak óvatosan működj úgy, ahogyan csak te tudsz...

Ladónak már az állomásra kellett volna sietnie, de egyre csak fel-alá jártak a szobában, olykor-olykor egy-egy szó váltva egymással. És ezek a szavak csak szegényes kifejezői voltak annak a nagy érzésnek, amely szívükben lobogott. Még sohasem tájt nekik így a válság, mint most, bár ezt gondosan titkolták. Nem tudták, hogy ez az utolsó találkozásuk. Egy belső hang talán mégis megmondta ezt nekik és most el szeretek volna mondani egymásnak mindent, amit még nem mondtak el...

Lado kabátja zsebébe tette a kapott cikkeket.

— Iszen vedél! — mondta barátjának.

— Nem, a viszontalásra, Lado. Lado elment.

Vano nem mutatkozott.

Szoszó elgondolkozva állt az ablaknál. Aggódott. Valami megmagyarázhatatlan érzés azt súgta neki, hogy soha többé nem látja Ladót. Fel-alá járt a szobában. Ladónak, az igaz írástudatlanság képe szántelenül a szeme előtt lebegett és tüében szakadatlanul ott csengett barátja szaggatott lelkese beszéde.